

EXPORTWAARDE NEDERLANDSE POPULAIRE MUZIEK

2020

buma·cultuur

Onderzoeksrapport

In opdracht van **Buma Cultuur**

uitgevoerd door:

Perfect & More BV

Postbus 2100

1200 CC Hilversum

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2020

Presentatie: Eurosonic Noorderslag Groningen
Datum: januari 2022

Onderzoeker: Sieb Kroeske
Aantal pagina's: 32 (incl. bijlagen)
Opdrachtgever: Buma Cultuur
Projectnaam: **Exportwaarde Nederlandse populaire muziek**

© 2022 Perfect & More bv in opdracht van Buma Cultuur.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder uitdrukkelijke toestemming van Buma Cultuur. Het ter inzage geven van dit rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

No part of this document may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of Buma Cultuur.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

INHOUDSOPGAVE:

Samenvatting	4
1. OPDRACHT	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 De opdrachtgever	7
1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen	7
1.4 Afbakening	8
1.5 De opdrachtnemer	10
1.6 Methodologie	11
2. ONDERZOEK	12
2.1 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek	12
2.1.1 De meeste optredens	14
2.1.2 DJ Mag Top 100	15
2.1.3 De Nederlandse populair klassieke export	16
2.1.4 De Nederlandse pop-rock-punk-metal export	16
2.2 Marktwerking	17
2.2.1 Marktwerking: criteria Nederlandse muziek, muziekexportmarkt	
2.3 BUMA/ Stemra	18
3. ONDERZOEKSRESULTAAT EN CONCLUSIES	21
3.1 Meetinstrument	21
3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek + grafieken	23
3.3 Nawoord	27
Literatuur, bronnenlijst	29
BIJLAGEN	30
Bijlage 1: Autodrive in Duitsland zomer 2020	
Bijlage 2: Sharp fall of Cultural sector in Europe 2020	
Bijlage 3: Voorbeeld Dreamworld Online Charity Music festival mei 2020	

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

SAMENVATTING

De Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek over 2020 is zeer sterk gedaald in vergelijking met 2019, nl. 65%. De belangrijkste reden van deze daling, die vooral bij Optredens het geval is, is door reisbeperkingen en lockdowns als gevolg van de Covid-19 pandemie. De daling bij het onderdeel Optredens in vergelijking met 2019 is maar liefst 77%.

Feitelijk vonden alleen in januari, februari en een stukje in maart 2020 nog fysieke optredens plaats. Doordat de inkomsten uit Rechten iets stijgen ten opzichte van 2019 lijkt de schade iets minder.

Sinds de start van dit onderzoek in 2004 is de waarde toegenomen van € 31,6 miljoen in 2004 naar ruim € 75.3 miljoen in 2020. Dat geeft echter een vertekend beeld ten opzichte van de ontwikkelingen van de afgelopen jaren.

Dit onderzoek is gebaseerd op 3 onderdelen, nl. Rechten, Opnamen en Optredens.

Het aandeel van de dance muziek (optredens, dance labels) is vanaf 2009 in dit onderzoek het belangrijkste onderdeel in waarde. In 2009 was het aandeel 33%, in 2019 was dit bijna 72%. In 2020 is dit aandeel bijna gehalveerd tot 45% dat is een waardedaling van 78%. De waarde in euro's is in 2020 bijna 34 miljoen (in 2019 was dit nog bijna 154 miljoen).

In totaal zijn 1.369 artiesten onderzocht in 2020, daarvan waren 599 Nederlandse acts op enige wijze actief buiten Nederland in de periode dat dit nog kon, nl. januari, februari, maart, en enkele mogelijkheden in de zomerperiode en het najaar van 2020.

n.b. het gaat in dit onderzoek altijd om activiteiten buiten Nederland

De waarde die de Nederlandse muziekexport toevoegt aan de Nederlandse economie bedraagt in 2020 naar schatting € 75.3 miljoen (tabel 1).

Dat is het resultaat van het onderzoek dat Perfect & More bv heeft uitgevoerd naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek in 2020. Het gaat om jaarlijks onderzoek sinds 2004 in opdracht van Buma Cultuur.

Het bedrag van ruim € 75.3 miljoen verwijst naar de opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek (Nederlands copyright) in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief salarissen, winst en belasting.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Rechten	2020	%
Buma	19.386.214	25,75%
Stemra	6.997.444	9,29%
Sena	4.785.056	6,35%
Subtotaal	31.168.714	41,39%
Opnamen		
	2020	
Dance labels	7.640.850	10,15%
Majors	1.096.425	1,46%
Indies	2.168.887	2,88%
Buit. signings	620.000	0,82%
Subtotaal	11.526.162	15,31%
Optredens		
	2020	
Dance/EDM	26.220.700	34,82%
Overig	6.385.800	8,48%
Subtotaal	32.606.500	43,30%
Totaal	75.301.376	100%
min 65% t.o.v. 2019		

Tabel 1: Overzicht van de waarde in miljoenen € en % door de Nederlandse muziekexport in 2020
(bron: perfect & more bv)

Van de Nederlandse muziekexport is in dit onderzoeksjaar ruim 41% afkomstig uit Rechten (auteursrecht en naburige rechten) (€ 31.1 miljoen). 15% komt uit de exploitatie van Opnamen van Nederlandse artiesten in het buitenland (€ 11.5 miljoen) en 43.3% van Optredens van Nederlandse artiesten over de grens (€ 32.6 miljoen).

Het vergelijken van deze percentages en bedragen met vorige jaren geeft een vertekend beeld aangezien het in 2020 om kortere periodes gaat van mogelijkheden voor Optredens, waardoor de andere twee onderdelen relatief veel meer stijgen.

In tabel 2 hieronder is de ontwikkeling te zien van optredens van de afgelopen jaren evenals het aantal registraties. Na periodes van groei tussen 2008 en 2017 en stabilisatie in 2018 en 2019 is de forse daling in 2020 door Covid van 14.444 optredens in 2019 naar 3.316 optredens gedaald in 2020.

OPTREDENS	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	verschil optredens
1369 registraties in 2020	3.316													min 77% t.o.v. 2019
1365 registraties in 2019		14.444												min 0,96 % t.o.v. 2018
1319 registraties in 2018			14968											min 0,97 % t.o.a. 2017
1277 registraties in 2017				15480										plus 0,001 % t.o.v. 2016
1226 registraties in 2016					15457									plus 5% t.o.v. 2015
1172 registraties in 2015						14689								min 5,1% t.o.v.2014
1140 registraties in 2014							15484							plus 10,5% t.o.v. 2013
1088 registraties in 2013								14010						plus 12,5% t.o.v. 2012
957 registraties in 2012									12444					plus 15% t.o.v. 2011
728 registraties in 2011										10842				plus 29% t.o.v. 2010
506 registraties in 2010											8395			plus 55% t.o.v. 2009
373 registraties in 2009												5533		plus 79% t.o.v. 2008
280 registraties in 2008													3079	

Tabel 2: Overzicht totaal aantal optredens 2020 in vergelijking met de voorgaande jaren
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijzonderheden Buma/Stemra 2020 buitenland gelden

Net als vorig jaar komen we weer bekende namen tegen in de lijst van meest succesvolle buitenland-exploitatie, namelijk Martin Garrix, Afrojack, Giorgio Tuinfort, Mr. Probz, DJ Tiësto, André Rieu, Armin van Buuren en Robbie van Leeuwen. Zij handhaven zich wat dat betreft wederom in de top.

Dat geldt grotendeels ook voor het repertoire van Nederlandse rechthebbenden. Daar doen o.a. de tracks 'Venus' (Robbie van Leeuwen), 'Waves' (Mr. Probz), 'Animals' (Martin Garrix), 'Post Malone' (Sam Feldt) en 'Give Me Everything' (Afrojack) weer bovenin mee.

Daarnaast is het mooi om te zien dat ook een aantal oudere tracks, naast uiteraard 'Radar Love' (Golden Earring) maar bijvoorbeeld ook 'Boom Boom Boom Boom' (Vengaboys) en de hits van Alice DeeJay ('Better Off Alone' en 'Back In My Life') van eind jaren '90 het nog steeds goed blijken te doen.

Ook op het gebied van het audiovisuele repertoire zijn Nederlandse rechthebbenden succesvol! Dat betreft veel muziek voor diverse commercials en tunes / jingles. Succesvol was bijvoorbeeld de commercial '(Booking.com) - One Mission', waarvoor het Nederlandse duo Haevn de muziek heeft geschreven. Ook de vormgevingsmuziek voor de show 'Who Wants To Be A Millionaire' (welke weer is uitgezonden in bepaalde landen) staat hoog op de lijst.

Lees verder op pagina 18, 19, 20

n.b. Vergelijkingen met exportcijfers van andere landen die onderzoek doen naar de exportwaarde van populaire muziek is helaas niet mogelijk, omdat er andere methoden en definities worden gebruikt of omdat er in het geheel geen onderzoek naar wordt gedaan. Een vergelijking met andere kunstsectoren of andere exportindustrieën vallen buiten de scope van dit project.

Zoals ieder jaar sinds 2004 is in dit onderzoek gekozen voor het meten van de toegevoegde waarde die wordt gerealiseerd met de export van de muziek (rechten, opnamen en optredens). Hiermee wordt de exportwaarde van aan muziekexploitatie gerelateerde bedrijven niet meegerekend. In dit onderzoek gaat het om de direct gerelateerde zaken met betrekking tot de muziek (Nederlands copyright).

Tijdens de uitvoering van de meting blijkt dat gegevens door partijen met moeite of maar deels worden verstrekt. De informatie van instanties als BUMA, Stemra en SENA zijn wel exact en betrouwbaar. De exportwaarde van opnamen en optredens is minder betrouwbaar. De diverse sociale media en verschillende platforms bieden de kans om elke artiest nauwlettend gade te slaan wat betreft de muzikale activiteiten. Alles valt of staat bij de nauwkeurigheid van die data en daar wil het nog wel eens aan ontbreken. Hierdoor worden vele verschillende bronnen geraadpleegd voor extrachecks en controles en maakt dit onderzoek extra arbeidsintensief.

Om een betrouwbaarheidsfactor te verkrijgen is een bijna dagelijkse waakzaamheid noodzakelijk. Mede ook door het al vele jaren volgen van de data sinds 2004 en het opbouwen van relaties met partijen wordt de betrouwbaarheidsfactor jaarlijks nauwkeuriger. Dit alles leidt ertoe dat de genoemde waarden in dit rapport over 2020 van € 75.3 miljoen het karakter hebben van een goed gefundeerde schatting.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

1. OPDRACHT

1.1 Aanleiding

In 2006 verschijnt het TNO-rapport *Exportwaarde van Nederlandse populaire muziek over 2004* (publicatie mei 2006 Rutten & Hoogendoorn). Dit onderzoek, i.o.v. Buma Cultuur, krijgt voor 2005 geen vervolg. In 2007 vragen toenmalig onderzoeker Paul Rutten en Buma Cultuur aan Perfect & More bv om het onderzoek te continueren. Perfect & More bv richt in 2007 haar onderzoek naar de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek op 2006 maar doet er tegelijk al het mogelijke aan om alsnog 2005 in kaart te brengen. Vanaf 2008 wordt steeds het voorgaande jaar onderzocht. De verschijning van dit onderzoeksrapport over 2020 is rond Eurosonic-Noorderslag 2022.

1.2 De opdrachtgever

Buma Cultuur bestaat sinds 1962 en houdt zich bezig met de ondersteuning en promotie van de Nederlandse lichte muziek in binnen- en buitenland. Daartoe wordt ze vooral in staat gesteld door de auteursrechtorganisatie BUMA die in Nederland verantwoordelijk is voor incasso en repartitie van openbare uitvoeringsrechten. Buma Cultuur voert in samenwerking met partners in binnen- en buitenland een groot aantal projecten uit die Nederlandse muziek ten goede komen.

Een belangrijke component van de promotieactiviteiten van Buma Cultuur is gericht op het buitenland. Een succesvolle promotie van Nederlandse lichte muziek in het buitenland komt ten goede aan Nederlandse auteurs, uitgevers, uitvoerende artiesten en producenten. De belangrijkste financier is auteursrechtenorganisatie BUMA.

BUMA is verantwoordelijk voor de incasso en verdeling van openbare uitvoeringsrechten in Nederland en zorgt, door haar contacten en contracten met buitenlandse zusterorganisaties, dat Nederlandse rechthebbenden de vergoedingen ontvangen van het gebruik van hun werken in het buitenland.

1.3 Opdrachtformulering en onderzoeksdoelen

Probleemstelling:

Om meer zicht te krijgen op de context en Ausgangssituatie van de buitenlandse promotieactiviteiten en op de resultaten er van en om haar beleid daarop te kunnen sturen, heeft Buma Cultuur behoefte aan betrouwbare informatie over de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek die periodiek en continue wordt uitgevoerd. Naast financiële waarde (economisch kapitaal) onderkent de Franse socioloog Pierre Bourdieu cultureel kapitaal en sociaal kapitaal waar hij later nog andere vormen van kapitaal aan toevoegt zoals symbolisch en linguïstisch kapitaal. In dit onderzoek beperken we ons tot het economisch kapitaal (Pels, 1992)

De uitgangspunten van Buma Cultuur zijn vooral muziekgecentreerd en zijn niet gericht op de spin-off effecten die vanuit de muziekeconomie gelden voor het bredere muziekindustriecluster en zelfs de rest van de economie.

Dit onderzoek richt zich op alle vormen van exploitatie van de Nederlandse populaire muziek op de buitenlandse markt: rechten (auteursrechten en naburige rechten), opnamen en optredens.

Onderzoeksdoel van dit rapport:

Het in kaart brengen van de exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek over 2020.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Centrale vraagstelling:

Wat is in financieel opzicht de waarde van de export van de Nederlandse populaire muziek over 2020?

Deelonderzoeksvragen:

1. Welke financiële waarde kan op het gebied van rechten worden vastgesteld?
2. Welke financiële waarde kan op het gebied van opnamen worden vastgesteld?
3. Welke financiële waarde kan op het gebied van optredens worden vastgesteld?

1.4 Kadering:

In plaats: Er wordt gekeken naar de activiteiten door Nederlandse popartiesten over de gehele wereld. Deze wereldmarkt wordt geclusterd naar 5 *exportmarkten* te weten:

1. de Engelstalige markt (Verenigde Staten, Canada, Groot Brittannië, Ierland, Australië en Nieuw Zeeland),
2. de Continentaal Europese markt,
3. de Latijns-Amerikaanse markt,
4. de Aziatische markt,
5. de Afrikaanse markt.

In bron (uitgangspunten):

Om de Nederlandse muziekexport in kaart te kunnen brengen, moeten allereerst criteria worden gesteld. Wat behoort tot Nederlands product als het om populaire muziek gaat?

Met betrekking tot de exportwaarde van muziek zijn verschillende definities gangbaar. De keuze voor een bepaalde definitie heeft te maken met het gekozen perspectief. Vanuit het perspectief van auteursrechtenorganisaties is vaak vooral van belang dat het gaat om Nederlands auteursrecht. Vanuit Nederlandse muzikanten beschouwd, staat voorop dat het gaat om Nederlandse uitvoerende artiesten of in bredere zin, muzikanten die in de Nederlandse muziekpraktijk zijn geworteld. Binnen de muziekindustrie spreekt men van lokaal repertoire in de betekenis van 'local signings'. Dat kunnen vanuit Nederlands perspectief ook buitenlandse artiesten zijn die in Nederland onder contract staan.

- De criteria voor het *Nederlandse populaire muziekproduct* zijn voor dit rapport als volgt uitgewerkt:
 1. muziek (composities en teksten) die het werk is van componisten en tekstdichters met de Nederlandse nationaliteit,
 2. muziek die wordt uitgevoerd door muzikanten met de Nederlandse nationaliteit of muzikanten die zijn geworteld in de Nederlandse muziekpraktijk, ongeacht de nationaliteit van de rechthebbenden op de uitgevoerde composities,
 3. Nederland als land van vestiging van de uitgever (publisher),
 4. Nederland als land van vestiging van de producent van de opname (land van signing).

Wanneer Nederlandse muzikanten muziek van eigen hand uitvoeren vallen de criteria onder 1 en 2 in de praktijk vaak samen. Dat is niet het geval wanneer Nederlandse muzikanten composities van buitenlandse auteurs uitvoeren en wanneer buitenlandse muzikanten Nederlandse composities vertolken.

- *Populaire muziek*

Onder populaire muziek verstaat Buma lichte muziek.

In dit onderzoek merken we daarbij de muziekgenres als in tabel 4 weergegeven aan.

- *Exportwaarde*

De exportwaarde verwijst naar de financiële opbrengsten van de exploitatie van Nederlandse muziek in het buitenland na aftrek van gemaakte kosten maar inclusief salarissen, winst en belasting. Het

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

onderzoek is onder andere gebaseerd op gegevens van rechtenorganisaties en informatie van belangrijke bedrijven uit de Nederlandse en buitenlandse muziekbranche.

<i>Muziekstijlen populaire muziek</i>						
pop/rock	dance	pop.klassiek	Levenslied/feest/schlagers	HaFaBra	various/jazz/crossover/world	RTV
algemeen populair	algemeen dance	alg pop klassiek	levenslied/volksmuziek	Harmonie	algemeen pop jazz	commercials
country	house	instrumentaal	feestmuziek	Fanfare	instrumentaal	tunes
ballad/chanson	trance	ballroom	schlagers	Brass	wereldmuziek	jingles
nederlandstalig	techno	opera			overige	
paling sound	hardcore					
NL dialect	hardstyle					
instrumentaal	electro					
algemeen rock	drum n bass					
blues						
hardrock						
metal						
punk						
gothic						
alternative						
instrumentaal						
urban						
R&B						
soul						
hiphop						
instrumentaal						
rap						
reggae						
latin						

Een track kan binnen een hoofdcategorie onder meerdere subs thuis horen.

Tabel 4: Genre-indeling populaire muziek¹

1.5 De opdrachtnemer

De eigen identiteit van de onderzoeker is nooit helemaal uit te schakelen en heeft dus invloed op het onderzoek. Om die reden geven we hier aan welke relevante bagage de onderzoeker in het licht van dit onderzoek meebrengt.

Perfect & More bv is opgericht in 2007 door Sieb Kroeske en Joke Fictoor. Het bedrijf is actief in de radio-, muziek (media)industrie. Verschillende werkzaamheden die de oprichters in voorgaande jaren op persoonlijke titel uitvoerden, vallen nu in de besloten vennootschap. Onderzoek is één van de divisies van Perfect & More bv. Sieb Kroeske voert dit onderzoek uit.

S.L. Kroeske (Sieb) is al jaren werkzaam in zowel de muziek- als radiobranche (Radio Veronica, Veronicablad, Stichting Nederlandse Top 40, Ariola Benelux/BMG, Stichting Mega Top 50, Mega Media, Zilveren Harpen jury, Hogeschool Inholland, Olon Awards jury, Conservatorium Haarlem). Samensteller van hitlijsten w.o. Nederlandstalige Top 20, Oranje Top 30. Sieb is onder andere:

Docent muziekmanagement, radiomanagement en coach bij de hbo-opleiding Creative Business (v/h M.E.M.), hogeschool Inholland van 2003 tot 2021.

Initiatiefnemer van campus radio bij de hogeschool Inholland vanaf 2005

Gastdocent bij diverse instellingen voor radio, muziek, data en hitlijsten,

Marktonderzoeker in de radio- en muziek (media) branche bij Perfect & More.

Initiatiefnemer, organisator Groene (Glazen) StudentenBus bij Inholland 2009 – 2015, Inholland Radio (2005-2021).

¹ Hoofdcategorieën volgens indeling BUMA/Stemra + (cursief onder dance) aanvulling Perfect & More

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Auteur van het eerste boek *Hitdossier* (1976) en auteur van de boeken *Basisboek Muziekmanagement* (2007) en *Radiomanagement* (2008).

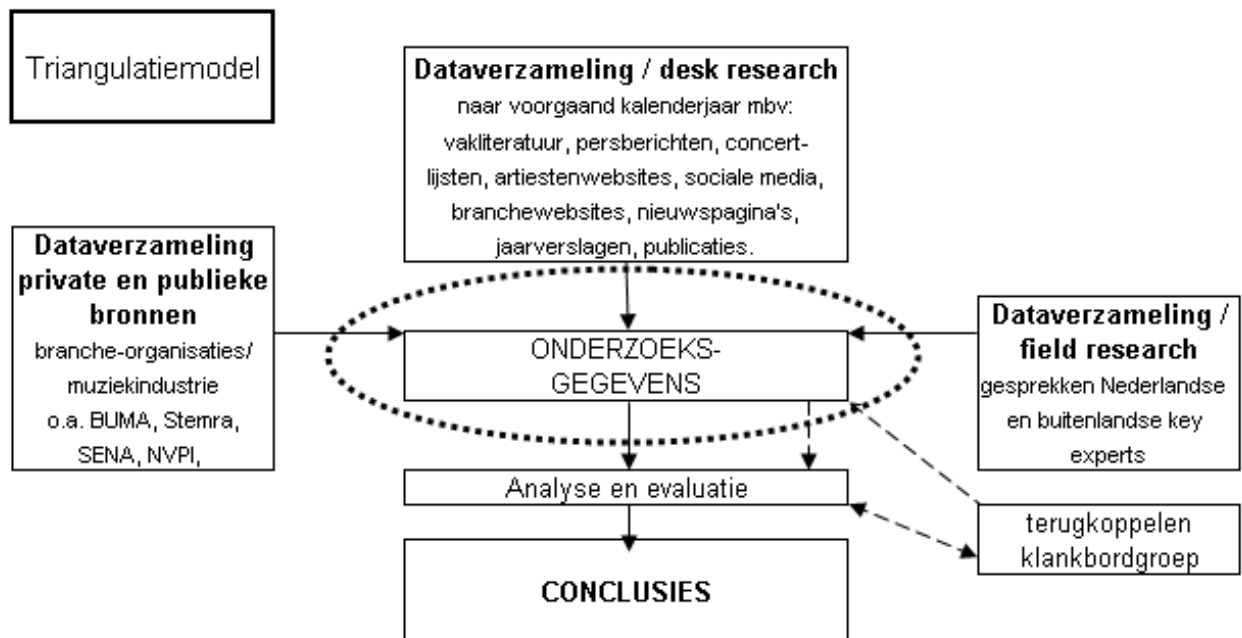
Docent Muziekmanagement, Conservatorium Haarlem, opleiding E-musician
Initiatiefnemer platform NLhitarchief (2019).

1.6 Methodologie

Om inzicht te krijgen in de kennis die nodig is om de doelstelling te bereiken, moet de probleemsituatie worden geanalyseerd aan de hand van een conceptueel model. Dit model geeft:

- de grenzen van het onderzoeksmodel,
- de selectie van de variabelen,
- de relaties tussen deze segmenten.

In het conceptueel model laat de onderzoeker zien welke variabelen voor het onderzoek relevant zijn.

Tabel 5: conceptueel model

Validiteit

Voor de controleerbaarheid van het onderzoek is gebruik gemaakt van datatriangulatie en member checks:

- Data triangulatie:
Er worden meerdere databronnen gebruikt:
 1. Desk research
 2. Overleg met experts
 3. Private en publieke bronnen:

* *Statistieken bij branche- en koepelorganisaties*

Door verschillende brancheorganisaties worden statistieken verzameld die een licht kunnen werpen op de vraag die in het beoogde onderzoek centraal staat. Daarbij gaat het voornamelijk om de NVPI (de brancheorganisatie van de Nederlandse entertainmentsector), BUMA/Stemra (de Nederlandse organisaties verantwoordelijk voor incasso en repartitie auteursrechten met betrekking tot openbare uitvoering en mechanische reproductie voor

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

haar aangeslotenen in Nederland en internationaal) en SENA (de Nederlandse organisatie verantwoordelijk voor incasso voor naburige rechten voor wat betreft de openbare uitvoering voor haar aangeslotenen in Nederland en internationaal).

** Gegevens van representatieve bedrijven in de sector*

Een andere mogelijkheid die in dit onderzoek wordt gebruikt, is gegevensverzameling direct bij de bron, de bedrijven en instellingen die de rechten bezitten op de muziek die internationaal wordt geëxploiteerd en die daarmee een direct zicht hebben op de gerealiseerde revenuen. Met behulp van deze triangulatie kan worden geverifieerd of de onderzoeksgegevens op correcte wijze zijn vastgesteld. Het moet leiden tot convergentie, de conclusies moeten in dezelfde richting wijzen.

- Member checks

De interpretaties en onderzoeksbevindingen worden besproken met deskundigen; vertegenwoordigers van het werkveld. De klankbordgroep dient de onderzoeker, op verzoek, van advies. Het profiel van deze groep is als volgt:

- Vertegenwoordiging van BUMA, Stemra en SENA;
- Vertegenwoordiging van muziekproducenten van opnames en geluidsdragers, (majors en independents);
- Vertegenwoordiging van auteurs en muziekuitgevers;
- Vertegenwoordiging van uitvoerend muzikanten.
- Vertegenwoordigers evenementenbranche incl. boekingen

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2. ONDERZOEK

2.1 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

In onderzoeken naar het economische belang van de Nederlandse populaire muziek gaat de aandacht veelal uit naar de economische betekenis van de exploitatie op de nationale markt. Een goede 'performance' op de thuismarkt is immers van groot belang voor componisten en uitvoerend muzikanten, uitgevers van muziek en producenten en exploitanten van opnamen en de muzieklabels. Echter ook een succesvolle exploitatie in het buitenland is van groot belang voor de opbouw van een gezonde, op continuïteit gestoelde muziekindustrie. Muziek die louter op de nationale markt kan worden verkocht, krijgt te maken met een exploitatieplafond. Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie (majors, independents) een steeds grotere noodzaak om ook in het buitenland succes te boeken.

De meest exacte cijfers hebben betrekking op rechten en royalties. Die cijfers staan vrijwel gelijk aan de gerealiseerde waarde.

De cijfers over de exploitatieopbrengsten van opnamen en optredens in het buitenland zijn een gefundeerde schatting. De waarde die in dit onderzoek voor die onderdelen is bepaald, is gebaseerd op een groot doch niet compleet aantal informatiebronnen. Echter op basis van de ervaring van het onderzoek sinds 2004 plus het netwerk van de onderzoekers worden veel exacte data verkregen. Uit overleg met verschillende partijen blijkt wel dat men bereid is om mee te werken, de tijdfactor (het op tijd aanleveren van data), en het vertrouwen spelen hierbij een rol. We zijn daarom blij dat veel partijen bereid zijn om informatie af te staan, waardoor we gedetailleerde resultaten kunnen vastleggen.

De waarde van de popmuziekexport in dit onderzoek is gebaseerd op de gerealiseerde waarde van auteursrechten (openbaarmaking/uitvoeringsrechten en verveelvoudiging/mechanische rechten), naburige rechten (openbaarmaking en verveelvoudiging), artiesten royalties, producenten royalties, geluidsdragers (fysiek/digitaal), opnamen en optredens buiten Nederland.

Het belang van export en exploitatie

Om voldoende inkomsten te genereren voor een gezonde winstpositie en om de noodzakelijke budgetten voor nieuwe producties vrij te kunnen maken, is het voor de muziekindustrie van groot belang om ook in het buitenland succes te boeken. Het opbouwen van succes in het buitenland is voor een Nederlandse artiest, groep van steeds meer belang om te overleven. Omdat binnen de muziekindustrie de kansen minder groot zijn geworden vanwege het teruglopende volume van de muziekmarkt door fysieke verkopen en de minder grote inkomsten uit het digitale domein en streaming. Hiermee zijn inkomsten uit optredens steeds belangrijker geworden. Wanneer een Nederlandse artiest in eigen land succesvol is, wordt de grondslag voor exploitatie in het buitenland groter. Dat is echter geen wet van Meden en Perzen. Zeker binnen de dancewereld kan een Nederlandse dj zelfs makkelijker iets in het buitenland opbouwen dan in eigen land. Veel dj's zitten in Verenigde Staten met het probleem van copyrights en betalingen, dus hebben ze vaak een van tevoren gecleard muziekprogramma.

Voorafgaand aan een succesvolle exploitatie in het buitenland is promotie noodzakelijk. Vooral jonge (onervaren) artiesten en groepen met nog onvoldoende brede basis (steun), hebben support nodig buiten de vaste waarde in eigen land. Door de social media verdwijnen de aloude (fysieke) grenzen en kan op basis van een goed plan veel meer waarde binnen de social media worden opgebouwd als

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

onderdeel van het exploitatiemodel. Ook het uitbrengen van frequente releases via streaming (w.o. Spotify) zorgt voor extra promotionele support en aandacht.

Inkomstenbronnen

De verkoop van singles, albums en dvd's (fysiek en tegenwoordig vooral digitaal) in het buitenland levert de artiest/groep artiesten royalties op. Daarnaast ontvangen de auteurs van de composities, die op de verkochte geluidsdragers zijn opgenomen, inkomsten op basis van hun auteursrecht.

Wanneer de opnamen op de buitenlandse radio of televisie te horen of te zien zijn of via internet worden gestreamd, ontvangen ze eveneens vergoedingen. De verkoop van geluidsdragers, downloads en streams in het buitenland zorgt voor een inkomstenstroom naar Nederland.

De inkomsten uit live optredens bestaan uit gages en rechten op composities die live worden vertolkt tijdens de buitenlandse optredens. Ook kunnen inkomsten worden verkregen uit de verkoop van merchandise en verkoop van ander fysiek product tijdens optredens.

Inkomstenbronnen uit het gebruik van muziek bij radio-tv-tunes, vormgevingsmuziek, en reclames vormen een steeds interessanter element en een steeds grotere waarde.

Exportmogelijkheden

Op verschillende manieren kan een basis voor succes in het buitenland worden gelegd. Voor de popartiest/groep is optreden in zalen vaak een eerste vereiste. Het deelnemen aan sociale netwerken en platforms, zoals YouTube, Spotify, Instagram, Facebook, Twitter, Snapchat, LinkedIn, SoundCloud, Beatport, Google+, Deezer, etc. en soms het live streamen zorgt ervoor dat de artiest internationaal fans direct kan bereiken. In eerste instantie zijn de optredens (cultureel kapitaal) een enorme investering, met als doel 'werken aan bekendheid' (sociaal kapitaal), voordat er maar enigszins sprake kan zijn van terugverdienen (economisch kapitaal) en je als artiest (merk) neerzetten.

Voor de (club-)DJ is het van steeds groter belang om samenwerkingen aan te gaan, die de DJ zowel als de producer, (re)mixer, songwriter én artiest neerzet. De DJ manifesteert zich via de diverse media, w.o. het (laten) uitzenden van podcasts die wereldwijd kunnen worden beluisterd door een miljoenen publiek. Hierdoor wordt het netwerk veel groter en de kans op succes aanzienlijk uitgebreid en met als gevolg extra optredens, extra opdrachten voor (re)mixen etc. De Nederlandse dance staat al vele jaren in hoog aanzien. De slimme aanpak om door de vlagdragers van de dance-scene nieuwe talenten een kans te geven, zorgt voor een uitstekende basis van meer succes voor zowel zichzelf als voor de talenten en heeft voor de kartrekkers dan ook weer een (eigen zakelijk) belang. Onder vlagdragers verstaan we zowel DJ's, hun bedrijven, organisaties zoals Buma Cultuur (Amsterdam Dance Event, Eurosonic Noorderslag, Dutch Impact etc) en andere bedrijven o.a. actief in de dance scene w.o. Beatport, Soundcloud.

Wanneer een artiest de buitenlandse markt wil betreden, dient hij zich te onderscheiden van de al aanwezige 'concurrentie'. Meestal is via de (lokale) media wel enige vorm van aandacht te krijgen, maar hierbij speelt de eventueel lokale concurrentie een rol.

Net als in andere creatieve industrieën is niets zeker en dient er rekening te worden gehouden met het feit dat succes beperkt en onvoorspelbaar is. En is het onderscheidend vermogen des te belangrijker.

De exportmogelijkheden van de Nederlandse populaire muziek zijn minder groot dan van grotere economieën zoals de Verenigde Staten en Groot-Brittannië. Het succes van de Nederlandse dance-scene geeft aan dat er toch veel mogelijkheden zijn, mits onderscheidend.

Bij optredens in het buitenland moet niet uit het oog worden verloren dat het in sommige situaties niet gaat om het aanboren van een nieuwe markt, maar om het entertainen van Nederlanders die in het buitenland zijn. Bijvoorbeeld militairen, Nederlanders die voor langere tijd werken in het buitenland en expats. Ook op populaire zomervakantielocaties zoals Ibiza, Mallorca, Kreta, Cyprus, Sunny Beach, Albufeira, Novalja, Costa Brava, Sziget, Izmir, Bodrum, etc. En op populaire ski-locaties

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

zoals Kirchberg, Gerlos, Salzburg, Westendorf, etc. Deze optredens zijn wel meegenomen in dit onderzoek, maar zijn qua sociaal en cultureel kapitaal niet van even grote betekenis voor de exportwaarde als optredens voor buitenlands publiek. Echter in bepaalde gevallen wel voor de populariteit in eigen land. In het onderzoek over 2020 zijn genoemde locaties slechts beperkt, of zelfs helemaal niet open geweest vanwege Covid-19. Veel festivals en events wereldwijd vonden geen doorgaan vanaf medio maart 2020. In de zomer van 2020 waren op enkele locaties wereldwijd of online of 'mobile' of 'drive-in' events toegankelijk voor een veel beperkter publiek.

Het opbouwen van een goed sociaal netwerk werpt zijn vruchten af. Social media en platforms zijn grenzeloos en de fans kunnen overal zitten. De term 'internationaal' is dus steeds verder aan het vervagen, mede natuurlijk door de social media. De toegevoegde waarde van een platform als Spotify toont aan dat dit een belangrijk verdien- en promotiemodel kan zijn. Optredens zijn een belangrijk bindmiddel tussen social media en het directe contact met de fan/liefhebber. Veel artiesten maken ook gebruik van andere populaire mediamiddelen zoals podcast en online radioprogramma's via populaire radiostations of via eigen YouTube-kanalen.

2.1.1 De meeste optredens

Normaal gesproken publiceren we een lijst met de meeste optredens over het onderzoeksjaar, dit is over 2020 nauwelijks mogelijk omdat het aantal optredens fors daalde. Zoals uit tabel 2 blijkt van het aantal optredens over 2020, zijn dit slechts er slechts 3.316 en daarmee maar liefst 77% minder dan in 2019. Feitelijk zijn we qua optredensaantallen terug bij 2008.

OPTREDENS	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	verschil optredens
1369 registraties in 2020	3.316													min 77% t.o.v. 2019
1365 registraties in 2019		14.444												min 0,96 % t.o.v. 2018
1319 registraties in 2018			14968											min 0,97 % t.o.a. 2017
1277 registraties in 2017				15480										plus 0,001 % t.o.v. 2016
1226 registraties in 2016					15457									plus 5% t.o.v. 2015
1172 registraties in 2015						14689								min 5,1% t.o.v.2014
1140 registraties in 2014							15484							plus 10,5% t.o.v. 2013
1088 registraties in 2013								14010						plus 12,5% t.o.v. 2012
957 registraties in 2012									12444					plus 15% t.o.v. 2011
728 registraties in 2011										10842				plus 29% t.o.v. 2010
506 registraties in 2010											8395			plus 55% t.o.v. 2009
373 registraties in 2009												5533		plus 79% t.o.v. 2008
280 registraties in 2008													3079	

Tabel 2: Overzicht totaal aantal optredens 2020 in vergelijking met de voorgaande jaren
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.1.2 DJ Mag Top 100

Jaarlijks is de verkiezing van de belangrijkste (dance)DJ een terugkerend fenomeen en een graadmeter van de populariteit van DJ's (zie bijlage voor de gehele lijst). Voor veel DJ's is een hoge notering in de *DJ Mag Top 100* een goede businessgarantie, dat wil zeggen: meer optredens overall in de wereld en een betere gage. Nederlandse dj's spelen in deze categorie een toonaangevende rol. Al vele jaren staan zij hoog of het allerhoogst genoteerd.

In de Top 10 van de DJ Mag Top 100 van 2020 staan 5 Nederlandse DJ's. In totaal staan er 24 Nederlandse DJ's in DJ Mag Top 100 van 2020.

DJ MAG TOP 100							
2020	2019	2018	2017	2016	2015		
3	2	1	1	1	3	Martin Garrix	NL
4	4	4	3	4	4	Armin van Buuren	NL
6	6	7	11	15	30	Don Diablo	NL
7	9	8	8	10	8	Afrojack	NL
8	7	9	13	8	12	Oliver Heldens	NL
13	14	12	18	21	21	R3hab	NL
14	18	14	14	13	14	W&W	NL
16	8	6	5	5	5	Tiësto	NL
17	12	3	4	3	2	Hardwell	NL
23	30	22	39	50	35	Fedde Le Grand	NL
29	34	30	35	34	39	Bassjackers	NL
31	37	43	50	29	18	Nicky Romero	NL
33	25	25	30	32	80	Quintino	NL
36	33	29	40	46	38	Angerfist	NL
46	29	28	33	36	48	Headhunterz	NL
53	59	75	90	99	85	Ferry Corsten	NL
65	32	23	38	19	36	Ummet Ozcan	NL
67	77	47	57	48	76	Yellow Claw	NL
70	36	37	36	43	19	Blasterjaxx	NL
71	93	opn	94	nw	x	Julian Jordan	NL
78	re	70	59	59	53	Brennan Heart	NL
80	re	69	44	68	72	Radical Redemption	NL
87	nw	x	x	x	x	Sunnery James & Ryan Marciano	NL
90	54	66	60	nw	x	Mike Williams	NL
							24

Tabel 7: DJ Mag Top 100 2020 met de Nederlandse dj's in de Top 100²

² Bron: djmag.com 2020

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.1.3 Nederlandse populair klassieke export

Met populair-klassiek staat André Rieu blijvend hoog genoteerd in de wereld. Voor 2020 was het voor André geen jaar om lang op terug te kijken, met slechts 13 concerten aan het begin van het jaar.

Op 10 maart 2020 kondigde het management van André aan:

André Rieu annuleert zijn concerten in de Verenigde Staten vanwege het coronavirus. Voor de komende dagen stonden acht concerten gepland, in onder meer de Amerikaanse steden Orlando, Atlanta en Phoenix.

Ook de rest van het jaar waren er geen optredens meer mogelijk.

2.1.4 De Nederlandse pop rock punk metal export

De Nederlandse pop-(hard)rock-punk-metalbands manifesteren zich buiten de Nederlandse grenzen niet of nauwelijks en dus alleen in de eerste 3 maanden van 2020.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.2 Marktwerking:

Helaas kunnen we over 2020 weinig zinvols analyseren over de pop-rock markt. Er waren weinig optredens, waardoor er onvoldoende data beschikbaar is om een realistisch beeld te krijgen en te vergelijken met andere jaren. Om toch enigszins een beeld te krijgen verwijzen we naar tabel 19 daar is te enorme daling duidelijk te zien.

In 2020 besloten veel artiesten hun blik te richten op streaming, online optredens etc. om zo hun eigen behoefte aan 'iets te doen' voor hun fans te realiseren en ook hun aanwezigheid (bekendheid) zo veel mogelijk onder de aandacht te houden. Ook zijn er veel meer creatieve uitingen ontstaan ten aanzien van opnamen, daardoor waren er in veel gevallen meer releases en die werden ook zo goed en kwaad als mogelijk ondersteund via de social media en streaming platforms. Een momentopname van zgn. populariteit op het belangrijkste streaming platform Spotify geeft weer wat de populariteit is van Nederlandse artiesten op het wereldpodium. Hieronder een (beperkt) overzicht van zowel luisteraars als volgers op Spotify gemeten december 2020, dus de stand van zaken tot dat moment op Spotify.

SPOTIFY	4-12-2020	
	luisteraars	volgers
TIESTO	25.615.975	5.216.714
MARTIN GARRIX	21.874.074	13.981.490
R3HAB	19.834.872	2.094.725
SAM FELDT	15.692.124	572.101
ARMIN VAN BUUREN	10.771.453	3.658.857
OLIVER HELDENS	9.027.401	885.319
AFROJACK	8.530.270	3.536.326
DON DIABLO	8.168.610	1.674.669
VENGABOYS	4.401.023	253.716
QUINTINO	3.713.120	527.318
BASSJACKERS	3.222.475	639.540
W&W	3.207.477	717.511
BRENNAN HEART	2.551.969	236.925
HEADHUNTERZ	1.547.314	410.707
JORIS VOORN	1.223.120	111.170
SUNNERY JAMES & RYA	1.099.803	52.795
FERRY CORSTEN	808.797	211.413
REINIER ZONNEVELD	531.631	74.754
ALTIN GÜN	342.823	103.261

Tabel 8: Spotify luisteraars-volgers december 2020

*Bron: spotify 2020

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

2.3 BUMA/Stemra*

Bijzonderheden Buma/Stemra 2020 buitenland gelden

Voor de goede orde, de Buma/Stemra buitenland cijfers wijken af van wat in het B/S jaarverslag 2020 vermeld. Ten behoeve van dit exportonderzoek is (net als voorgaande jaren) een correctie op de cijfers toegepast i.v.m. buitenlandse Buma/Stemra aangesloten.

Met een totaal van € 26.383.657 is de 2020 incasso van Buma/Stemra uit het buitenland, voor alleen NL rechthebbenden, hoger uitgekomen ten opzichte van 2019. De stijging t.o.v. 2019 betreft 13,8% waarde stijging t.o.v. 2019.

De BTL-incasso 2020 heeft in vergelijking met 2019 de volgende bijzonderheden v.w.b. landen en regio's: De landen top 5 is niet gewijzigd. Duitsland, Groot Brittannië, België, Frankrijk en USA blijven de belangrijkste landen voor Nederlandse muziek. Duitsland is onbetwist het land met de hoogste opbrengsten Nederlands repertoire.

Net als vorig jaar komen we weer bekende namen tegen in de lijst van meest succesvolle buitenland-exploitatie, namelijk Martin Garrix, Afrojack, Giorgio Tuinfort, Mr. Probz, DJ Tiësto, André Rieu, Armin van Buuren en Robbie van Leeuwen. Zij handhaven zich wat dat betreft wederom in de top.

Dat geldt grotendeels ook voor het repertoire van Nederlandse rechthebbenden. Daar doen o.a. de tracks 'Venus' (Robbie van Leeuwen), 'Waves' (Mr. Probz), 'Animals' (Martin Garrix), 'Post Malone' (Sam Feldt) en 'Give Me Everything' (Afrojack) weer bovenin mee.

Daarnaast is het mooi om te zien dat ook een aantal oudere tracks, naast uiteraard 'Radar Love' (Golden Earring) maar bijvoorbeeld ook 'Boom Boom Boom Boom' (Vengaboys) en de hits van Alice DeeJay ('Better Off Alone' en 'Back In My Life') van eind jaren '90 het nog steeds goed blijken te doen.

Ook op het gebied van het audiovisuele repertoire zijn Nederlandse rechthebbenden ook succesvol! Dat betreft veel muziek voor diverse commercials en tunes / jingles. Succesvol was bijvoorbeeld de commercial '(Booking.com) - One Mission', waarvoor het Nederlandse duo Haevn de muziek heeft geschreven. Ook de vormgevingsmuziek voor de show 'Who Wants To Be A Millionaire' (welke weer is uitgezonden in bepaalde landen) staat hoog op de lijst.

*Bron: Buma/Stemra

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Foreign income 2020	BUMA		STEMRA		TOTAL	
TOTAL	€ 19.386.214		€ 6.997.444		€ 26.383.657	
	73,48%		26,52%		100,00%	
REGIONS	BUMA	in %	STEMRA	in %	TOTAL	in %
WEST & SOUTH EUROPE	€ 13.176.834	67,97%	€ 5.418.060	77,43%	€ 18.594.894	70,48%
USA & CANADA	€ 1.775.008	9,16%	€ 479.867	6,86%	€ 2.254.875	8,55%
ASIA & OCEANIE	€ 1.386.143	7,15%	€ 395.908	5,66%	€ 1.782.051	6,75%
SCANDINAVIA & BALTIC STATES	€ 1.877.518	9,68%	€ 498.085	7,12%	€ 2.375.604	9,00%
EASTERN EUROPE & BALKAN STATES	€ 780.845	4,03%	€ 169.070	2,42%	€ 949.914	3,60%
SOUTH & MID-AMERICA + CARIBBEAN	€ 284.123	1,47%	€ 24.540	0,35%	€ 308.663	1,17%
AFRICA & MIDDLE EAST	€ 105.743	0,55%	€ 11.914	0,17%	€ 117.656	0,45%
TOTAL	€ 19.386.214	100,00%	€ 6.997.444	100,00%	€ 26.383.657	100,00%

Per Country	BUMA	in %	STEMRA	in %	TOTAL	in %	
Duitsland	€ 3.570.378	18,42%	€ 1.616.260	23,10%	€ 5.186.638	19,66%	1
België	€ 2.718.663	14,02%	€ 986.937	14,10%	€ 3.705.599	14,05%	2
Engeland	€ 2.287.927	11,80%	€ 1.068.332	15,27%	€ 3.356.258	12,72%	3
USA	€ 1.537.253	7,93%	€ 437.330	6,25%	€ 1.974.582	7,48%	4
Frankrijk	€ 1.465.567	7,56%	€ 1.168.381	16,70%	€ 2.633.947	9,98%	5
Italië	€ 1.184.004	6,11%	€ 121.030	1,73%	€ 1.305.034	4,95%	6
Zweden	€ 818.339	4,22%	€ 238.218	3,40%	€ 1.056.557	4,00%	7
Zwitserland	€ 796.786	4,11%	€ 184.054	2,63%	€ 980.840	3,72%	8
Japan	€ 697.354	3,60%	€ 146.522	2,09%	€ 843.876	3,20%	9
Spanje	€ 510.805	2,63%	€ 104.032	1,49%	€ 614.837	2,33%	10
Australië / Nieuw-Zeeland	€ 426.098	2,20%	€ 195.664	2,80%	€ 621.762	2,36%	11
Oostenrijk	€ 347.881	1,79%	€ 101.374	1,45%	€ 449.256	1,70%	12
Denemarken	€ 334.156	1,72%	€ 48.770	0,70%	€ 382.926	1,45%	13
Finland	€ 318.807	1,64%	€ 46.368	0,66%	€ 365.176	1,38%	14
Noorwegen	€ 269.390	1,39%	€ 79.445	1,14%	€ 348.835	1,32%	15
Polen	€ 263.663	1,36%	€ 53.839	0,77%	€ 317.503	1,20%	16
Canada	€ 237.755	1,23%	€ 42.538	0,61%	€ 280.293	1,06%	17
Portugal	€ 121.672	0,63%	€ 30.185	0,43%	€ 151.856	0,58%	18
Roemenië	€ 117.968	0,61%	€ 16.370	0,23%	€ 134.338	0,51%	19
Tsjechië	€ 113.620	0,59%	€ 44.815	0,64%	€ 158.434	0,60%	20
Ierland	€ 101.138	0,52%	€ 21.755	0,31%	€ 122.894	0,47%	21
Brazilië	€ 92.396	0,48%	€ 11.501	0,16%	€ 103.897	0,39%	22
Zuid-Korea	€ 81.721	0,42%	€ 23.164	0,33%	€ 104.885	0,40%	23
Hongarije	€ 81.124	0,42%	€ 29.748	0,43%	€ 110.871	0,42%	24
Israël	€ 81.098	0,42%	€ 10.390	0,15%	€ 91.488	0,35%	25
Overige landen	€ 810.649	4,18%	€ 170.425	2,44%	€ 981.074	3,72%	

Tabel 11: Landenaandeel 2020 op basis van de BUMA/Stemra-cijfers³

*Bron: Buma/Stemra

:

³ Tabellen van BUMA/Stemra

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Foreign Income 2020	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Per country	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %	in %
GERMANY	19,66%	19,27%	23,29%	16,4%	16,4%	17,8%	19,14%	17,0%	17,15%	17,3%	17,8%
BELGIUM	14,05%	12,32%	13,18%	12,9%	12,9%	12,9%	12,85%	17,8%	14,06%	16,4%	14,5%
UNITED KINGDOM	12,72%	14,95%	15,34%	14,9%	14,4%	13,7%	12,82%	9,5%	14,11%	13,6%	11,6%
FRANCE	9,98%	10,51%	9,88%	11,8%	12,8%	13,5%	12,16%	13,2%	9,72%	11,4%	10,5%
USA	7,48%	6,41%	7,04%	8,0%	7,7%	9,7%	7,37%	5,8%	7,18%	6,1%	5,1%
ITALY	4,95%	3,27%	4,48%	4,7%	4,5%	4,6%	4,42%	4,4%	3,43%	2,8%	4,0%
SWEDEN	4,00%	4,05%	2,05%	2,7%	2,7%	2,4%	3,33%	2,4%	1,20%	1,5%	1,5%
SWITZERLAND	3,72%	3,42%	2,60%	2,8%	3,0%	3,2%	3,42%	3,0%	3,43%	2,8%	3,1%
JAPAN	3,20%	3,81%	3,41%	3,7%	4,3%	2,6%	2,84%	2,7%	4,39%	3,4%	3,6%
AUSTRALIA & NZ	2,36%	2,58%	2,27%	3,2%	2,7%	2,8%	3,67%	2,8%	4,18%	3,8%	4,1%
AUSTRALIA & NZ	2,33%	2,22%	1,36%	1,9%	3,1%	0,8%	1,04%	3,6%	2,28%	2,0%	4,3%
AUSTRIA	1,70%	2,01%	1,82%	2,3%	2,1%	1,9%	2,19%	2,1%	2,45%	2,4%	2,5%
DENMARK	1,45%	1,59%	1,11%	1,2%	1,1%	1,2%	1,55%	1,4%	1,55%	1,7%	1,3%
FINLAND	1,38%	0,94%	0,80%	0,4%	0,7%	0,7%	0,61%	0,6%	0,64%	0,7%	0,8%
NORWAY	1,32%	1,15%	0,37%		0,4%						
POLAND	1,20%	1,59%	0,87%	1,2%	1,1%	2,1%	1,77%	3,9%	4,12%	2,7%	4,2%
CANADA	1,06%	1,25%	1,69%	1,5%	1,3%	1,3%	1,49%	1,4%	1,71%	1,3%	1,0%
CZECH REPUBLIC	0,60%	0,66%	0,35%	0,5%	0,5%						
PORTUGAL	0,58%	0,53%	0,47%	0,5%	0,5%	0,5%	0,41%	0,4%	0,43%		
ROMENIA	0,51%	0,71%	0,78%	0,6%	0,4%	1,0%	0,53%	0,4%	0,57%	1,0%	
IRELAND, REPUBLIC OF	0,47%	0,46%	0,71%	0,7%		0,3%	0,47%	0,6%		0,5%	0,6%
HUNGARY	0,42%	nb	0,48%		0,4%	0,6%	0,41%	0,5%	0,52%	1,0%	0,5%
SOUTH-KOREA	0,40%	0,40%	0,33%								
BRASIL	0,39%	0,70%	0,61%	0,9%	1,1%	1,1%	1,70%	0,9%	1,17%	0,7%	
ISRAEL	0,35%	nb	nb	0,5%	0,4%	0,5%	0,42%				
SCANDINAVIA/BALTIC STATES	nb	1,53%	2,14%	2,3%	1,8%	1,4%	1,65%	1,0%	0,82%	1,1%	1,1%
CHILI	nb	0,33%	nb								
ARGENTINA	nb	nb	nb	0,5%	0,5%						
RUSSIA	nb	nb	nb	0,4%							
SOUTH AFRICA	nb	nb	nb			0,3%					
MEXICO	nb	nb	nb			0,3%					
VARIOUS	3,72%	3,34%	2,57%	3,3%	3,2%	2,8%	3,06%	2,5%	3,24%	3,0%	4,5%

bron: buma/stemra

Tabel 12: Landen aandeel 2020 op basis van de BUMA/Stemra-cijfers⁴

*Bron: Buma/Stemra

⁴ Tabellen van BUMA/Stemra

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3. ONDERZOEKSRESULTAAT EN CONCLUSIES

3.1 Meetinstrument

Op basis van het TNORapport over 2004 in combinatie met de opinies van de opdrachtgever Buma Cultuur, van Nederlandse deskundigen en de methoden uit Zweden en Groot Brittannië uit 2004 is de volgende definitie als uitgangspunt voor onderzoek naar de export van Nederlandse populaire muziek geformuleerd en gebruikt voor de onderzoeken door Perfect & More bv (S. Kroeske) vanaf 2005.

De Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek wordt op jaarlijkse basis gemeten aan de hand van de waarde die wordt gecreëerd door het gebruik van Nederlands muziekauteursrecht, muziekopnamen van Nederlandse artiesten en het verzorgen van optredens door Nederlandse muzikanten in het buitenland en direct daaraan gerelateerde activiteiten.

Definitie meetinstrument exportwaarde

Er wordt ieder onderzoeksjaar van drie hoofdsegmenten van waarde creatie uitgegaan: **Rechten**, **Opnamen** (goederen) en **Optredens** (muziekdiensten). Andere soorten inkomsten die op één of andere manier wel aan de muziekindustrie zijn gerelateerd, maar niet direct samenhangen met het gebruik en de exploitatie van muziekrechten, muziekopnamen en/of muziekuitvoeringen worden in dit onderzoek niet tot de muziekexport gerekend.

1. Rechten: auteursrechten (uitvoeringsrechten en mechanische rechten) en naburige rechten en inkomsten van royalties.
2. Opnamen/Goederen: geluidsdragers (fysiek en digitaal), merchandise, bladmuziek.
3. Optredens: muziekdiensten

Segmenten van waardecreatie in muziekexport

Hieronder een toelichting van elk van de drie hoofdsegmenten uit het figuur hierboven.

Rechten:

Bij rechten en royalties gaat het primair om het openbaar maken en verveelvoudigen van muziekwerken op de buitenlandse markt. De volgende onderdelen zijn te onderscheiden:

- a. Inkomsten uit het buitenland voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers op basis van openbare uitvoeringsrechten. Deze gelden worden door collectieve rechtenorganisaties in het buitenland geïnd en doorgegeven aan BUMA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- b. Inkomsten uit het buitenland op basis van mechanische rechten voor Nederlandse componisten, tekstdichters en uitgevers. Deze gelden worden door de zusterorganisaties van Stemra geïncasseerd en aan haar doorgegeven. Stemra zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.
- c. Inkomsten in verband met naburige rechten voor zover ze betrekking hebben op de openbare uitvoering van werken. Deze gelden komen toe aan personen en instanties die een erkend recht hebben op de uitvoering van een werk: uitvoerende artiesten en producenten.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Deze gelden worden geïnd door zusterorganisaties van SENA. Zij zorgt voor de uitkering aan de rechthebbenden.

- d. De gelden die bestemd zijn voor de producenten van opnamen (muziekmaatschappijen) worden geïnd door de exploitant van de opname in het betreffende land en doorgaans direct doorgegeven aan de Nederlandse rechthebbende producent. Daar is geen collectieve organisatie bij betrokken.

Het onderdeel rechten is betrouwbaar en nauwkeurig in kaart te brengen door de medewerking met BUMA, Stemra en SENA.

Opnamen:

Door het toenemende belang van elektronische netwerken voor promotie en exploitatie van informatie (over nationale grenzen heen) wordt het steeds moeilijker om de exportwaarde van 'dragerloze opnamen' op de geïjkte manieren vast te stellen.

Muziek wordt digitaal verkocht en gestreamd. De fysieke distributie van muziek wordt minder belangrijk. Daarmee wordt de medewerking van de 'digitale muziekindustrie' belangrijk. Downloads vallen in 2006 nog buiten het onderzoek, maar zijn sinds 2007 meegenomen omdat ze steeds meer een substantiële plaats innemen binnen de waardecreatie. Dragerloze tracks en clips vallen onder het segment *opnamen*.

Onder de noemer 'opnamen' valt dus de export van fysieke en digitale goederen die hun waarde ontleen aan de direct en indirecte associatie met Nederlandse muziek of muzikanten te weten:

- a. Geluidsdragers met Nederlandse muziek en dragerloze Nederlandse muziek die wordt geëxporteerd en waarover de rechten in Nederland zijn afgedragen bij de productie. Inkomsten uit in Nederland geperste en in het buitenland verkochte geluidsdragers met Nederlandse populaire muziek betreft cd's, vinyl, dvd's.
- b. Bladmuziek. Inkomsten uit in Nederland uitgegeven en gedrukte, en in het buitenland verkochte bladmuziek met Nederlandse populaire muziek (dit speelt een erg kleine rol).
- c. Merchandise. Inkomsten uit verkoop in het buitenland van merchandise van Nederlandse acts.

Verkopen (a) kunnen redelijk nauwkeurig gevolgd worden, maar nemen een steeds minder grote rol in. Voor (b) en (c) is meer medewerking vereist van het werkveld. We kunnen hier slechts van een gefundeerde schatting spreken.

Optredens:

Inkomsten op basis van gages en uitkoopsommen die Nederlandse artiesten ontvangen wanneer ze in het buitenland optredens verzorgen. Auteursrechten die hierbij in het geding zijn, worden afgedragen bij de uitvoeringsrechten (openbaarmaking). Geldstromen lopen van de buitenlandse podia en promotors via agenten, boekingskantoren en managers.

De inkomstenstroom is een gefundeerde schatting. Om de exacte inkomsten voor optredens te vragen, voelt alsof je naar iemands pincode vraagt. Door de relatie die door de jaren heen is/wordt opgebouwd met betrokkenen (management) is het mogelijk om door een geheimhoudingsverklaring toch gegevens te ontvangen en daarmee steeds nauwkeurigere informatie te verwerken. De gegevens worden dan in het totaal verwerkt en zijn niet individueel zichtbaar. Het zou ideaal zijn indien van alle optredens de inkomsten concreet bekend zouden zijn, waardoor het onderzoek een nog betere waarde krijgt.

De verdeling in het onderzoeksresultaat komt daarmee op de segmenten: Rechten, Opnamen en Optredens.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.2 Exportwaarde van de Nederlandse populaire muziek

Deze paragraaf bevat de gefundeerde schatting van de exportwaarde van Nederlandse populaire muziek voor het peiljaar 2020. Het gaat, zoals duidelijk is, om een zwaar gemankeerd jaar, waarbij slechts enkele maanden activiteiten plaatsvonden op het onderdeel Optredens.

Het gaat om de concentratie op de waarde die in het buitenland gerealiseerd wordt met de Nederlandse muziek (in hoofdzaak Nederlands intellectueel eigendom (IE), evenals opnamen en optredens van Nederlandse artiesten).

De belangrijkste informatiebronnen die hiervoor gebruikt zijn, komen van de instanties die over deze gegevens beschikken (zie paragraaf 1.6)

De exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek is in 2020 sterk gedaald in vergelijking met 2019.

De totale toegevoegde waarde (Rechten, Opnamen en Optredens) die in 2020 is gerealiseerd met de export van Nederlandse populaire muziek bedraagt ruim € 75.3 miljoen (tabel 15). 45 Procent daarvan komt voor rekening van de dancemuziek (Optredens en Opnamen). In geld is dit bijna € 34 miljoen.

Van de Nederlandse muziekexport is ruim 41 procent afkomstig uit auteursrecht en naburige rechten (ruim € 31.1 miljoen).

Een vergelijking van deze bedragen met het voorgaande jaar is te vinden in tabel 15, 16, 17, 18, 19, 20

Rechten	2020	%	2019	%	2018	%		
Buma	19.386.214	25,75%	17.990.058	8,40%	15.894.290	7,34%		
Stemra	6.997.444	9,29%	5.179.741	2,42%	5.632.654	2,60%		
Sena	<u>4.785.056</u>	<u>6,35%</u>	5.040.883	<u>2,35%</u>	7.988.797	3,69%		
Subtotaal	31.168.714	41,39%	28.210.682	13,17%	29.515.741	13,63%		
Opnamen	2020		2019		2018			
Dance labels	7.640.850	10,15%	8.898.000	4,16%	9.082.500	4,19%		
Majors	1.096.425	1,46%	1.329.000	0,62%	1.219.000	0,56%		
Indies	2.168.887	2,88%	2.224.500	1,04%	2.085.008	0,96%		
Buit. signings	<u>620.000</u>	<u>0,82%</u>	<u>775.000</u>	<u>0,36%</u>	<u>749.500</u>	<u>0,35%</u>		
Subtotaal	11.526.162	15,31%	13.226.500	6,18%	13.136.008	6,06%		
Optredens	2020		2019		2018			
Dance/EDM	26.220.700	34,82%	145.028.000	67,73%	149.907.100	69,23%		
Overig	<u>6.385.800</u>	<u>8,48%</u>	<u>27.660.000</u>	<u>12,92%</u>	<u>23.985.136</u>	<u>11,08%</u>		
Subtotaal	32.606.500	43,30%	172.688.000	80,65%	173.892.236	80,31%		
Totaal	75.301.376	100%	214.125.182	100%	216.543.985	100%		
min 65% t.o.v. 2019			min 1,01% t.o.v. 2018			plus 7,53% t.o.v. 2017		

Tabel 15: Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek 2020 + vergelijking met 2019 en 2018
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Exportwaarde over de jaren van het onderzoek sinds 2004

Exportwaarde	
2004	31,6
2005	32,5
2006	35,9
2007	43,5
2008	50,2
2009	64,9
2010	81,44
2011	100,14
2012	130,95
2013	158,8
2014	186,6
2015	183,26
2016	196,246
2017	201,377
2018	216,543
2019	214,125
2020	75,301

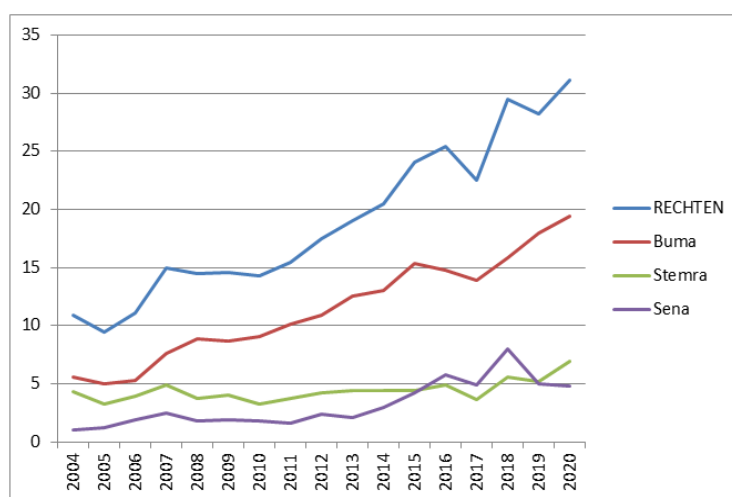

Tabel 16: Overzicht exportcijfers over de jaren vanaf de start van het onderzoek
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

RECHTEN

jaar	RECHTEN	Buma	Stemra	Sena
2004	10,9	5,6	4,3	1
2005	9,5	5	3,3	1,2
2006	11,1	5,3	3,9	1,9
2007	15	7,6	4,9	2,5
2008	14,5	8,9	3,8	1,8
2009	14,6	8,7	4	1,9
2010	14,26	9,12	3,29	1,85
2011	15,42	10,1	3,73	1,59
2012	17,47	10,92	4,19	2,36
2013	19,04	12,55	4,41	2,08
2014	20,49	13,06	4,41	3,02
2015	24,05	15,35	4,42	4,28
2016	25,46	14,78	4,93	5,75
2017	22,498	13,93	3,62	4,95
2018	29,515	15,89	5,63	7,99
2019	28,21	17,99	5,18	5,04
2020	31,168	19,38	6,99	4,78

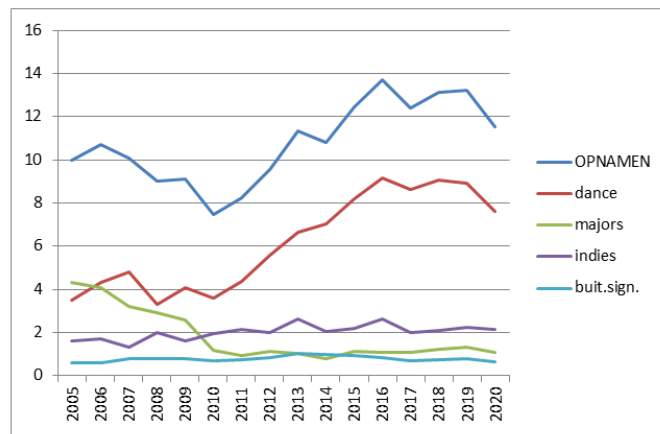
Tabel 17: Rechten
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment
aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

OPNAMEN

jaar	OPNAMEN	dance	majors	indies	buit.sign.
2004	9,8	3,1	4,5	1,5	0,7
2005	10	3,5	4,3	1,6	0,6
2006	10,7	4,3	4,1	1,7	0,6
2007	10,1	4,8	3,2	1,3	0,8
2008	9	3,3	2,9	2	0,8
2009	9,1	4,1	2,6	1,6	0,8
2010	7,45	3,61	1,19	1,96	0,69
2011	8,24	4,39	0,95	2,15	0,75
2012	9,55	5,56	1,15	1,99	0,85
2013	11,34	6,67	1,04	2,61	1,02
2014	10,83	7,02	0,81	2,04	0,96
2015	12,46	8,22	1,12	2,21	0,91
2016	13,73	9,15	1,08	2,65	0,85
2017	12,43	8,65	1,06	2,01	0,71
2018	13,14	9,08	1,22	2,09	0,75
2019	13,22	8,9	1,33	2,22	0,775
2020	11,52	7,64	1,09	2,16	0,62

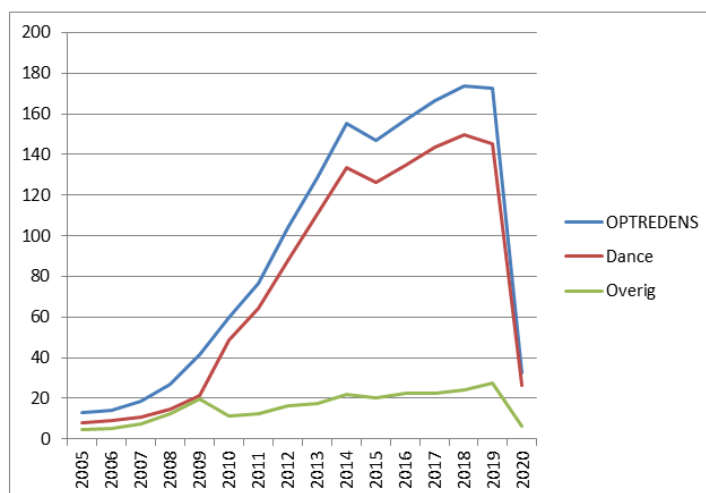

Tabel 18: Opnamen
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment
aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

OPTREDENS

jaar	OPTREDENS	Dance	Overig
2004	10,9	6,9	4
2005	13	8,2	4,8
2006	14,1	8,9	5,2
2007	18,4	10,8	7,6
2008	26,8	14,5	12,3
2009	41,2	21,4	19,8
2010	59,73	48,54	11,19
2011	76,48	64,13	12,35
2012	103,84	87,56	16,28
2013	128,42	110,79	17,63
2014	155,28	133,33	21,95
2015	146,75	126,36	20,39
2016	157,05	134,69	22,36
2017	166,44	143,7	22,74
2018	173,892	149,91	23,98
2019	172,688	145,03	27,66
2020	32,606	26,22	6,38

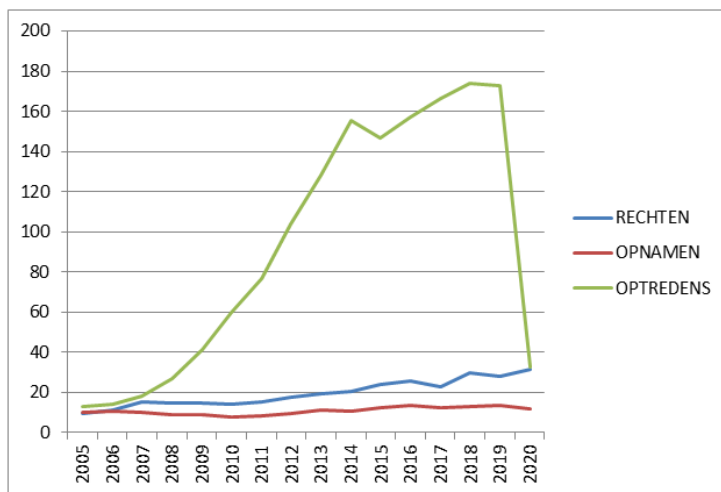
Tabel 19: Optredens
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Exportwaarde over de jaren van onderzoek per segment
aangegeven in tabel 17, 18, 19, 20

RECHTEN, OPNAMEN, OPTREDENS

jaar	RECHTEN	OPNAMEN	OPTREDENS
2004	10,9	9,8	10,9
2005	9,5	10	13
2006	11,1	10,7	14,1
2007	15	10,1	18,4
2008	14,5	9	26,8
2009	14,6	9,1	41,2
2010	14,26	7,45	59,73
2011	15,42	8,24	76,48
2012	17,47	9,55	103,84
2013	19,04	11,34	128,42
2014	20,49	10,83	155,28
2015	24,05	12,46	146,75
2016	25,46	13,73	157,05
2017	22,49	12,43	166,44
2018	29,51	13,14	173,89
2019	28,21	13,23	172,69
2020	31,16	11,52	32,606

Tabel 20: De drie segmenten van waardecreatie
(bron: perfect & more bv)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

3.3 Nawoord

Het op jaarlijkse basis onderzoeken van de resultaten van de Exportwaarde van de Nederlandse Populaire Muziek maakt duidelijk dat de investeringen die worden gepleegd door de vele betrokkenen (zoals de overheid, bedrijven als Buma Cultuur, de Nederlandse muziekindustrie, artiesten, management, componisten/tekstschrijvers, producers) voordeel opleveren.

Het resultaat van 2020 toont een situatie aan waarbij het Covid-19 virus en de pandemie een enorme impact heeft op de muziekbranche in z'n algemeen en dus ook de Nederlandse. Zoals we in onze vorige editie al voorzichtig benoemden van een mogelijke daling van 75%, is dat zelfs nog meer geworden.

Vooralsnog is het bouwen aan merk en identiteit enorm belangrijk. Het is te hopen dat de enorme terugval in mogelijkheden van met name optredens niet al te veel schade toebrengt in de toekomst voor de Nederlandse artiest en het Nederlands copyright. Hoe langer de situatie duurt hoe schadelijker en moeilijker het wordt om verder te gaan.

Ons advies blijft overeind bij het verder bouwen aan merk en identiteit.

Voor wat betreft de aanpak en stimulering voor de pop (rock) muziek buiten de eigen grenzen, is het een kwestie van het maken en hebben van een goed plan van aanpak, onderzoek naar onderscheidend vermogen. Zonder plan geen kans. En met het plan ook de daadwerkelijke uitvoering er van.

Kijkend naar de toekomst is het maken van plannen en het bouwen aan het 'merk' van de artiest van groot belang voor een succesvolle buitenlandexploitatie. Een verbreding van de aanpak voor succes is nu nog belangrijker. Een succesvolle buitenlandexploitatie kan bijdragen aan een economisch meer gezonde muziekbranche en voor een bloeiende muziekcultuur. Hier gaat een vaak flinke investering in tijd, geld, creativiteit en geduld aan vooraf.

Gedurende de afgelopen periode van de pandemie is wel gebleken dat online, binnen het digitale domein, een belangrijk en onmisbaar element is geworden in het promotie- en verdienmodel. Optredens zijn belangrijker dan albums en singles uitbrengen, maar releases horen er wel bij, vaak als puur promotiemiddel. Streaming platforms spelen daarbij een belangrijke rol. Bij deze platforms speelt de kwaliteit en stabiliteit ook mee.

Als side-note blijven we opmerken dat een snelle carrière ook nadelen kan opleveren. (Mentale) gezondheid, conditie en ontwikkeling van talent moet voldoende aandacht, rust en ruimte krijgen, goed management is zeer belangrijk, evenals de sociale begeleiding en daarmee het werken aan een meer duurzame carrière ('haastige spoed is zelden goed' of slechts van korte duur). De droom van een succesvolle carrière als jonge DJ is prachtig, maar er zijn veel voorbeelden hoe die carrière kapot gaat door alsmat door te gaan en je conditie, gezondheid niet serieus te nemen.

Voor de pop-rockmuziek is een gerichtere aanpak (focus) voor een bepaalde regio belangrijk om te bouwen aan populariteit, dat laat ons onderzoek steeds weer zien. Met een concurrentie analyse, een goed plan van aanpak, een goed voorbereide sociale media promotie om nog directer de fans te bereiken en om daarmee een basis te leggen voor succes en/of om te analyseren waar verbeteringen nodig zijn. Het gebruik van de social media data is een goede bron voor beslissingen. Net als bij de dance markt is ook bij de popmarkt moet de (mentale) gezondheid, conditie en ontwikkeling van talent voldoende aandacht krijgen.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Met het betreden van de buitenlandse markt met optredens (cultureel kapitaal) wordt niet alleen het economisch kapitaal verhoogd, maar tevens het sociale kapitaal (relaties, netwerken, status, levensstijl) en de mentale gesteldheid van de artiest.

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

LITERATUUR en andere bronnen

- Bergen, Mark van (2018), *Dutch Dance 1988 – 2018*. Mary Go Wild
- Boel, J. & Steenkiste, M. van, (2007), *De terugkeer van de Vikingen: hoe Denemarken zijn popmuziek aan de wereld verkocht*. Belgisch artikel over Music Export Denmark (MXD) <http://www.goddeau.com/content/view/4137>.
- Bourdieu, P., (1993) *The field of cultural production*, Columbia University Press, Cambridge, Polity press.
- Buma Cultuur jaarverslag (2020).
- BUMA/Stemra jaarverslag (2020).
- djmag.com/top100djs/ (2020).
- Elberse, Anita (2013) *Blockbusters*. Uitgever Henry Holt & co.
- Gradvall, Jan & Akinmade Åkerström, Lola (2017). Swedish pop exports – Sweden – one of the leading pop-music nations today. Swedish Institute
- Hoekman, G.J., (2010) *Over de grens, het internationale succes van Nederlandse popmuziek*, uitgeverij Thomas Rap.
- Kroeske, S., (2020) *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2019* (in opdracht van Buma Cultuur). Hilversum: Perfect & More bv.
- Nevels, Godfried, (2017) *Dutch in the USA, Nederlandse muzikanten in Amerika*. Uitgeverij Aspect
- Nvpi.nl (2019).
- Pels, D., (1992) *Pierre Bourdieu, Opstellen over smaak, habitus en het veldbegrip*, (Essays on taste, habitus and the field concept), 2^e druk, Amsterdam, Van Gennep.
- Rutten, Paul & Hoogendoorn, Joost (2006). *Exportwaarde van Nederlandse Populaire Muziek 2004* (in opdracht van Buma Cultuur). Delft: TNO Informatie- en Communicatietechnologie.
- SENA jaarverslag (2020).
- Spotify
- Voskuil, Peter.(2017) *Dutch Mountains*. Uitgeverij Jea
- Wikström, Patrik. (2013) *The Music Industry*. www.politybooks.com
- Workman, Daniel. (2019) Top Sheet Music Exporting countries. <http://www.worldstopexports.com/top-sheet-music-exporting-countries/>
<https://www.facebook.com/dutch.impact/>
- Sociale media en websites van Nederlandse artiesten en platforms.
www.bandsintown.com
www.beatport.com
www.billboard.biz
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/>
www.dutchmusicexport.com/
www.facebook.com
www.forbes.com
gigs.gigatools.com
www.instagram.com
www.landafkorting.nl
www.partyflock.nl
www.residentadvisor.com
www.twitter.com
www.wikipedia.com

BIJLAGEN

Bijlage 1: Autodrive in Duitsland zomer 2020

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 2: Sharp fall of Cultural sector in Europe 2020

2. Because of COVID-19 The sharp fall

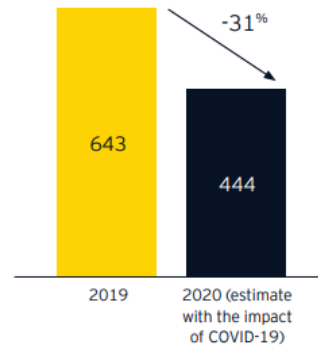
In 2020, the cultural and creative economy lost approximately 31% of its revenues

- ▶ The total turnover of CCIs in the EU-28 is reduced to €444 billion in 2020, a net drop of €199 billion from 2019.
- ▶ With a loss of 31% of its turnover, the cultural and creative economy is one of the most affected in Europe, slightly less than air transport but more than the tourism and automotive industries (-27% and -25% respectively).
- ▶ The shockwaves of COVID-19 are felt in all CCIs: performing arts (-90%

between 2019 and 2020) and music (-76%) are the most impacted; visual arts, architecture, advertising, books, press and AV activities fell by 20% to 40% compared with 2019. The video games industry seems to be the only one to hold up (+9%).

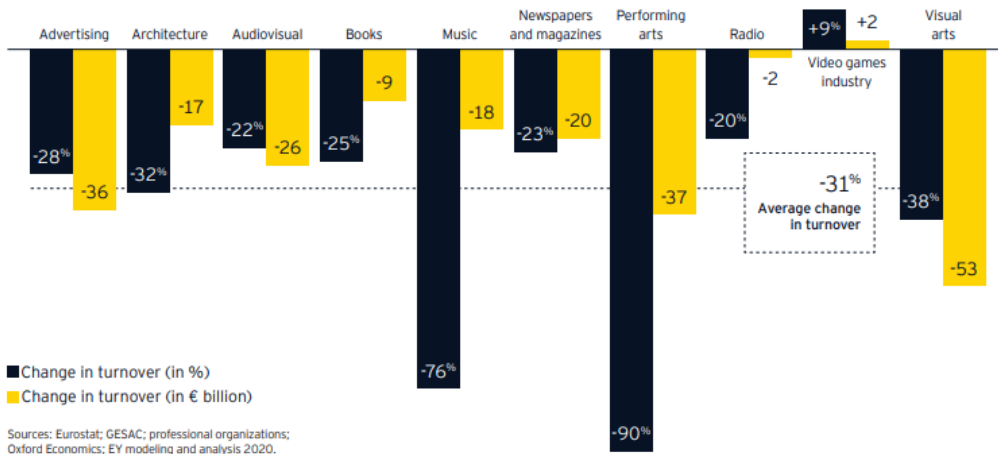
- ▶ The crisis has hit Central and Eastern Europe the hardest (from -36% in Lithuania to -44% in Bulgaria and Estonia).
- ▶ All sectors are affected: even those that seemed to be protected by home consumption faced a sharp drop in income, given the central role of physical experiences and sales in their business models, as well as uncontrollable production and distribution costs.

Total turnover generated by CCIs in the EU-28 (in € billion)

Sources: Eurostat; GESAC; professional organizations; Oxford Economics - Global Industry, Second Wave Scenario, as of 7 September 2020; EY modeling and analysis 2020.

Estimated change in turnover 2019-2020 by CCI sector (in % of total 2019 turnover and in € billion; EU-28)

Exportwaarde Nederlandse Populaire Muziek

Bijlage 3: Voorbeeld Dreamworld Online Charity Music festival mei 2020

ELECTRIC FAMILY & WE DREAM WORLDS PRESENT

DREAMWORLD

ONLINE CHARITY MUSIC FESTIVAL

5.1.20 - 5.3.20

LIVE ON

DJ PERFORMANCES IN ALPHABETICAL ORDER

ADVENTURE CLUB · AMIDY · ARMNHMR · BEAUZ
BIG GIGANTIC (DJ SET) · BINGO PLAYERS
BONNIE X CLYDE · CHEAT CODES · CODEKO
CRANKDAT · DARUDE · DEORRO · DEZZA · DUCKY
FRENSHIP · GAMMER · GOOD TIMES AHEAD
HOTEL GARUDA · JARON · JSTN · KAI WACHI · KAIVON
KILL THE NOISE · KREWELLA · LIONE · LOST KINGS
LOUD LUXURY · LUCA LUSH · MAHALO · MITIS
NEZLO · OPEN AUX CONTEST · PARTY FAVOR
PARTY PUPILS · PLS&TY · ROOTKIT · SECRET GUEST
SHALLOU · SLUMBERJACK · SNAKEHIPS · SVNF8
TOKYO MACHINE · TRITONAL · TRIVECTA
UMMET OZCAN · YETEP · ZOOKËPER

ACOUSTIC PERFORMANCES IN ALPHABETICAL ORDER

DYLAN MATTHEW · KIIARA · MAX · MORE TBA

RSVP FOR DETAILS & WIN PRIZES:
WWW.DREAMWORLDFFEST.COM

100% of proceeds benefit The Heart Water Foundation 501(c) for COVID-19 related medical supplies and mental health awareness